

postav, zagovarjajo goreče Juda. Bismark in cesar Viljelm sta zbolela. — Na južnem Nemškem so ogerski posestniki zgubili kupčijo z zrnjem: Amerikanci so jo prevzeli. — Srbija odpošlje 3 poslanike, da sklenejo z Avstrijo kupčijsko nagodbo. — Črnogorci še vedno nimajo Ulčinja. Grki pa delajo urno vojne priprave ter stavijo torpede v morje, da zabranijo turškim ladijam pot. — V Irlandiji pa utegne še do krvavega punta priti, ker angleški grajščaki v ničem ne odjenjajo ter vojake na pomoč kličejo zoper nesrečne najemnike zemljišč. Angleški ministri ne vedo, kaj bi storili; državni zbor bi imeli sklicati 2. decembra t. l. pa so ga zopet odložili. — Ruska vlada namerava novinam in uradnikom več svobode privoščiti. Tudi dela priprave, da bodo posestva grajščinska delili med kmete, kateri imajo premalo zemljišča. Ruski car boleha v Livadiji. Njegov sin cesarjevič Aleksander vodi vže veliko poslov carjevanja.

Za poduk in kratek čas.

Anton Magdič

doktor vsega zdravilstva, bivši zdravnik v Ormoži.

VII. L. 1848. je bil za dijake v obče, posebno pa za slovenske, pravi „zlati vek“. Vse učilišniki in tisti, kateri so bili na gimnaziji v višjih razredih, nosili so puške insabije, pridno „eksercirali in marširali“. Večkrat jih je tudi doletelo kaj mokrega. Dobivali so namreč marsikteri sodček piva, katero se je v veseli družbi navdušeno v blagor domovine popilo. Knjige so ostale bolj v kotli, skušnje pa so vendar dobro izpale, ker tisto leto gg. profesorji „dvojke“ nobenemu dijaku niso potisnili. In v šolskih počitnicah? To je bilo veselje! Da je pri vsaki veselici bila slovenska zastava zraven, katere še do tega leta prav poznali nismo, se samo ob sebi razume; in da je dijaštvo to znamenje naše narodnosti visoko cenilo, bo vsakternik rad verjel, kateri ve, kako se mladost hitro navduši za stvar, ki teče tako rekoč v njeni naravi in krvi. Dijaki so tedaj želeli znamenje tudi „Slovencem“ po ustavi zavarovane narodnosti na vseh zvišenih prostorih imeti. Črni visoki turen v starem Ptui, ki na samem stoječ tako tužno gleda v oblake, bodel je nekterim dijakom v oči, ter sklenejo nič manjšega, ko na visoke line mu razobesiti veliko slavjansko trobojnico. Zberejo se nekega dne mnogoštevilno na prijaznem hribu sv. Urbana in srčno korakajo s svojo bandero proti mestu. Ali so že bili ovajeni, ali kako je prišlo, ne vem, le to je gotovo: dijaki svojega namena niso dosegli. Nekteri meščani posebno vroče krvi so jim stopili nasproti in slovensko dijaštvo razpršili na vse kraje vetra; pa zastava ni šla v zgubo, temoč dolgo potem je veselo plapolala na visokem Ojstrovei višje cerkve sv. Urbana; kaplan Jernej pa še dolgo potem v Ptui ni smel prika-

zati se, ker mislilo se je, da je on za to dijake našuntal. Slabeje, kakor v Ptui, godilo se je dijakom v enaki priliki v Ljutomeru. Bila je dne 27. avgusta primicija g. M. J. v Borelcih, fare sv. Križa, — primicij bilo je tistega leta med Muro in Dravo 7. — Dijakov se je zbralo 40—50. Drugi den so navdušijo in nesejo slovensko bandero v bližnji Ljutomer, da zraven tudi pozdravijo blagega narodnjaka dr. Matijo Preloga. Toda slabo so zadeli. Ljutomerčanom tistokrat slovenska bandera ni bila všeč. Oborožaje se s palicami, pokličejo hlapce in mlatiče, in hajd nad dijake. Nekteri so hitro potegnili v dr. Prelogovo stanovanje, manje srečni so zbežali, nekteri so bili precej tepeni, kaki 3 celo vjeti in v gradu Braneškem, gder je bila gosposka, v ljukno potisnjeni. Okrajni sodnik je bil naš rojak g. Stuhec. On je drugo jutro dijake zaslišavši odpustil domov. Slovenska bandera pri tej priliki ni bila rešena. Zavoljo tega čina je bilo ljudstvo v okolici jako razdraženo in trebalo ga je potolažiti, da niso šli z orožjem nad Ljutomeržane. Dr. Prelog pa ni več imel tam dobre ure. Preselil se je tedaj v Veržeje in pozneje v Maribor; na njegovo mesto v Ljutomeru pa je prišel dr. Magdič.

Marsikdo se bo čudil, kako je bilo mogoče, da so toliko črtili slovensko zastavo v Ptui in v Ljutomeru, tedaj v sredini čisto slovenskega prebivalstva. Kakor dandenešnji, tako je bilo že tistokrat: če se dva Nemca v katerem kraju naselita, že hočeta zvonec nositi, in vse bi moralo nemški čutiti in misliti. Vsem Nemcem in žalibog le premnogim našim lastnim sinovom — odpadnikom rasel je močno greben, ker so ravno v Frankfurtu kovali veliko nemško državo, v kateri bi mogli tudi Slovenci hoté ali nehoté utoniti. V Ljutomeru pa še je uplivala nekšna druga reč. Razmere med Magjari in Hrvati so se tako poostrele, da se je na obeh straneh se vsomójo pripravljalo na krvavi boj. Slavni ban Jelačić zbiral je svoje junake kraj Drave. V Varaždinu je ustanovil svoj glavni tabor. Kruti Magjari zaseli so Medjimurje in dalje kraj Mure gor do Radgone razstavili svojo puntarsko družalo. V Ljutomeru in v Radgoni so trosili glas, — malovredni Judi bili so jih glavni pomagači. — da bojo od te strani po slovenskeji zemlji vdarili na Hrvaško. Ob Muri med Ljutomerom in Radgono bilo je malo naših vojakov za obrambo; Magjari so nekterikrat v nočnem času unkraj Mure napravili prasko, začeli streljati in rogoviliti, kakor da bi res hteli planoti čez Muro. Ljudstvo je živelo v vednem strahu. Ljutomeržani niso trpeli slovenske zastave, češ, ta bo nas ovadila kot prijatelje sosedov Hrvatov, potem pa gorje nam. (Dalje prih.)

Smešničar 48. Ko je bil hudir iz nebes vržen, je tako silno letel, da se je raztresol in so deli njegovi na vse kraje sveta razleteli: glava je pala na Španjolsko, srce na Italijansko, trebuh v Nem-

ško, roke v Turško, noge na Francosko. Zato so Španjolci tako štimani, Italijani izdajljivi, Nemci požrešni, Turki ropa- in krviželjni, Francozi pa tako radi plešejo. Samo Slovanom druga ni ostalo, nego tablica, katero je vrug med palcem pri sebi imel, in je zletela v slovansko deželo, da bi na njo pisali tuje grehe, za katere bi se Slovani naj pokorili. R. Rižnar.

Razne stvari.

(Za nesrečne Zagrebčane) začeli so povsod pobirati, ker je škode več kakor 4 milijone goldinarjev. Vsled potresa tako grozno poškodovanim daroval je č. g. L. P. iz Gornjega grada 5 fl. preč. prošt Zorčič 10 fl., preč. kanonik Kosar 5 fl. Bog plati. Ta denar in če se še kdo usmili, pošljemo g. dr. Mrzoviču, županu zagrebskemu!

(„Kres“), leposloven in znanstven list, je ustanovljen. Izhajal bode v prijaznej obleki in obliki v mesečnih zvezkih na 3—4 polah začetkom vsakega meseca počeni od novega leta 1881. „Kres“ velja na leto 4 gld., na polleta 2 gld. in se tudi lahko po zvezkih v knjigarnah kupuje. Na razposlani poziv se je do zdaj že toliko gradiva nabralo in toliko sodelavcev oglasilo, da bode mogoče „Kresov“ načrt in namen dobro izpolnjevati. Uredništvo in založništvo si bode prizadevalo svoje zaupanje in udanost, ki jo vživa pri slovenskem občinstvu djanstveno opravičiti, prepuščajoč sodbo o vrednosti Kresovih spisov slovenskemu razumnstvu. S temi besedami se obračamo do vseh Slovencev s prošnjo, naj blagovolijo naše podvzette gmetno in duševno podpirati. Naročba se naj od danes naprej pošilja na založništvo in opravništvo Kresovo, to je tiskarnici družbe sv. Mohora, rokopisi pa, ki se bodo po mogočnosti odškodovali, dr. Jakobu Sketu v Celovec.

Uredništvo in založništvo.

(Č. g. Miha Napotnik) završil je svoje bogoslovne študije na Dunaji z izvrstnim uspehom tako, da je bil promoviran za doktorja vsega bogoslovja. Čestitamo! Veleučeni gospod je čestitim bralcem „Slov. Gosp.“ dobro znan kot čislani pisatelj zanimivih potnih črtic iz vojske v Bosni l. 1878. Obljubil nam je poslati nadaljevanje s popisom pota iz Sarajeva v Mostar, Dubrovnik, Kotor in nazaj nad Trst, Ljubljano, Celje in Maribor.

(Nemški „partei-tag“ na Dunaji) obiskalo je 20 mariborskih nemško-liberalnih gospodov pa so se precej kisló držali prišedši domov. Eden je djal: „vse se je vršilo v najlepšem redu, zgodilo se ni nič“. Čudno, ali so se gospodje bali tepeža, ravsa in kavsa? Ptuj je poslal 2 čista (?) Nemca ali „urgermana“ Breznika in Miheliča; Celje, Laško, Čmurek in Ormož so telegrafirali, kar je vsakako bilo ceneje.

(Liberalni kričači v Mariboru) so pri volitvah za mestni zastop se ustrašili socijalnih demokratov

v 3. volilnem razredu ter so svoje pristase ščuvali na volišče, češ: Slovenci so na tihem sklenoli priti volit in bi utegnoli zmagati. No, Slovenci se nismo brigali za volitve, a vkljub temu so liberalci propali. Zmagal je socijalni demokrat g. Wiesthaler, prvi socijalist v mestnem zastopu mariborskem. To je pomenljivo! Liberalno gospodstvo se ruši tudi v Mariboru in socijalist g. Wiesthaler je uže o marsičem pametdeje govoril in pravičnejše sodil, nego kateri bodi liberalnih kričačev!

(Med mlinska koleša) je prišel 11letni Jan. Povalj v Bezujah blizu Planine ter ga je zdrobilo.

(Pred porotniki v Celji) stojijo zatoženci Jovana Sobelnik, Anton Gmeiner, Anton Lakner, Jan. Selinger, Jakob in Matija Stauber, Andrej in Katra Majhen, Marija Gobl, Alojz Stanjko, Ignacij, Jurij in Jera Skrbinek, Anton in Jožef Šeligo in Marija Rapnik.

(V Slatini) je tamošnje gasilno društvo kupilo novo brizgalnico, ter se urno vadi z njo.

(Grajščina mariborska) pri 3. dražbi ni bila prodana, ker sta bila kupec in prodajalec za dobrih 10.000 fl. narazen. Stari gosp. Badl je ponudil 55.000 fl.

(Strela udarila) je blizu Slov. Gradca in užgala hlev Blaž Krajnerjev. Nastali ogenj ugrabil je tudi gospodarsko poslopje sosedovo, namreč Jan. Vešejevo in upepelil.

(Tolovaji vlomili) so v Okiču v hišo ptujskega notarja g. Filaferra in odnesli cukra, kave, žlic, nožev in blazine iz postelj.

(Zagreb) je pozidan na jako nevarnem prostoru, kajti od l. 1506 sem štejemo 13 zemljinih potresov. L. 1837 ni ostalo nobeno poslopje nepoškodovano; l. 1506 je podrlo stolp cerkve sv. Marka. Zadnji potres pred sedanjim bil je 31. okt. 1. in 2. novembra 1872.

(Pri sv. Tomaži nad Veliko nedeljo) bo 3. decembra t. l. nov in velik živinski sejem.

(Zavoljo difteritis ali davice) so pri Novicerkvi šolski poduk ustavili. Tretji teden je bila bolezen na videz nekoliko potihnila. Četrty teden se je pa v nekterih dotlej neokuženih hišah na novo prikazala. Odraščeni so še vsi ozdravili, koliko jih je bila napala — otroci pa jo le redki srečno prestopijo. Pokopali smo doslej 19 otrok, med temi fantiča, kateri se je tej hudi bolezni 4 tedne ustavljal, poslednjič pa le moral umreti. Videti je, da premalo pazijo na bolnike, katerim se je že nekoliko zboljšalo!

(Iz Brašlove) se poroča, da je občinski odbor v seji dne 14. nov. t. l. enoglasno sklenil vse 3 prošnje državnemu zboru poslati, katere nemško-konservativni kmetje podpisujejo, ali pa kakor jih je naš vrli „Slovenski Gospodar“ v 42., 43. in 46. listu priobčil. Želeti je, naj bi tudi druge občine enako storile, kajti v edinosti je moč.

(Dijaškemu semenišču) je daroval č. g. Rupert Šuta 50 fl. in zraven še poslal 2 fl. 40 kr.